

VERSLAG economisch-wetenschappelijke missie naar China

14 tot en met 21 april 2018

I. Context

In het kader van de structurele samenwerking van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen met China, met focus hoofdzakelijk op de Provincie Hebei, werd van 14 tot en met 21 april 2018 een Oost-Vlaamse economisch- wetenschappelijke missie naar China ondernomen. Het **economische luik**, met een multisectoriële bedrijvendelegatie, betrof een samenwerking met FIT en Unizo Internationaal onder het concept 'China for Explorer's'. Voor het **wetenschappelijke luik** werd er ook een specifiek en hoofdzakelijk apart weekprogramma uitgewerkt in het kader van het project 'waste water treatment using constructed wetlands', waarbij PCM en de UGent aan Oost-Vlaamse zijde betrokken zijn en Hebei Water Resources department aan Chinese zijde. Het programma van de **bestuurlijke delegatie** ondersteunde en faciliteerde zowel de economische- als bedrijvendelegatie en was daarnaast ook gefocust op de initiatie van andere projecten met Hebei Province, het verder uitwerken van de samenwerking met Beijing Investment Promotion Bureau en het verkennen van opportuniteiten in de Provincie Shandong en meer specifiek ook de hoofdstad Jinan.

Geografisch deed de bestuurlijke delegatie achtereenvolgens Beijing, Shijiazhuang (Hebei Province) en Jinan (Shandong Province) aan. De multisectoriële bedrijvendelegatie deed achtereenvolgens Beijing, Shijiazhuang en Guangzhou aan. De wetenschappelijke delegatie kwam aan in Beijing, waarna Pingquang County en Shijiazhuang (Hebei Province) werden aangedaan.

Het provinciebestuur werd vertegenwoordigd door gedeputeerde Martine Verhoeve, directeur Astrid Vliebergh en beleidsmedewerker Nausikaä Lagrou. De dienst Economie, Europese en Internationale samenwerking stond in voor de voorbereiding van de missie. Net als bij de vorige missies kon de delegatie rekenen op de ondersteuning van haar permanente vertegenwoordiger in China, de heer Chi Zhang, die mee instond voor de voorbereiding en begeleiding van de delegatie en de opvolging ter plaatse.

Gezien het beleid van het provinciebestuur inzake China er in hoofdzaak op gericht is maximaal (Oost-) Vlaamse bedrijven te faciliteren en te ondersteunen in hun exportambities naar China, alsook kennisinstellingen te ondersteunen in hun contacten met China werd er in de organisatie van deze missie opnieuw aandacht besteed aan het multistakeholdermodel.

Deze missie toonde opnieuw aan dat het Oost-Vlaamse provinciebestuur in haar structurele samenwerking met China een duidelijke meerwaarde biedt die ook door de Belgische Ambassade en FIT wordt erkend. De triple helix structuur is een belangrijk principe dat het internationaal beleid van de provincie onderbouwt. Onze kenniscentra vormen niet alleen een belangrijke meerwaarde voor de wetenschappelijke samenwerking tussen Oost-Vlaanderen en China, ze genereren daarnaast ook rechtstreekse of onrechtstreekse economische meerwaarde. Daarnaast bieden onze kenniscentra een onmiskenbare ondersteuning van het sterke technische imago dat onze bedrijven kenmerkt.

II. Programma en resultaten van de bestuurlijke delegatie uit Oost-Vlaanderen

Het programma van de bestuurlijke delegatie uit Oost-Vlaanderen gaat als bijlage 1 van dit verslag. Het programma van deze delegatie focuste zich hoofdzakelijk op activiteiten in functie van volgende doelstellingen:

- 1) In het kader van de 'China for Explorer's' missie een B2B programma aanbieden en faciliteren voor de multisectoriële bedrijvendelegatie in Shijiazhuang op 18 april 2018 i.s.m. met de partners in Hebei.
- 2) Een apart programma aanbieden voor de wetenschappelijke delegatie van PCM en de UGent in het kader van het 'Waterkwaliteitsproject' met Hebei Department of Water Resources, alsook de nodige ondersteuning geven hiervoor op bestuurlijk niveau.
- 3) Op bestuurlijk en administratief niveau met Hebei de projecten die in een initiatiefase zitten opvolgen (aardappelcultivatie, sierteelt, landschapsproject en cleantech).
- 4) De contacten aanhalen met het Beijing Investment Promotion Bureau en de samenwerking bespreken met oog op het aantrekken van Chinese investeringen naar Oost-Vlaanderen.
- 5) Een tegenbezoek doen aan de Provincie Shandong om toekomstige samenwerkingsmogelijkheden met hen en de stad Jinan in kaart te brengen.
- 6) Afstemmen met andere Belgische overheidsniveaus in China, meer specifiek de Belgische ambassade en de economische vertegenwoordiging van Vlaanderen (FIT) in Beijing.

1) In het kader van de 'China for Explorer's' missie een B2B programma aanbieden en faciliteren voor de multisectoriële bedrijvendelegatie in Shijiazhuang op 18 april 2018 i.s.m. met de partners in Hebei.

Bovenvermelde doelstelling was de hoofdpodracht van de missie naar China in april 2018. Wat het aanbieden van het **B2B-programma** betreft werd de voorbereiding door de Dienst Economie, Europese en Internationale samenwerking opgenomen (inclusief de permanente vertegenwoordiger van de Provincie in China) i.s.m. hoofdzakelijk China Council for the Promotion of International Trade Hebei (CCPIT Hebei). Ter plaatse nam de bestuurlijke delegatie ook deel aan het netwerkevent aansluitend op het B2B-event op 18 april, waarmee de Vlaamse bedrijven t.a.v. de Chinese bedrijven en overheid duidelijk ondersteund werden. Dit was ook het doel van de deelname van de bedrijvenmissie aan de werkmeeting en het banket met de vice gouverneur van Hebei op 17 april.

Meer toelichting hierover kan gelezen worden onder punt II.

2) Een apart programma aanbieden voor de wetenschappelijke delegatie van PCM en de UGent in het kader van het 'Waterkwaliteitsproject' met Hebei Department of Water Resources, alsook de nodige ondersteuning geven hiervoor op bestuurlijk niveau.

Van 11 t.e.m. 17 april organiseerde de Provincie Oost-Vlaanderen ook een **wetenschappelijk programma** voor de delegatie van PCM (dhr. Pieter Boets) en de UGent (dhr. Diederik Rousseau) ter ondersteuning van het project m.b.t. waterkwaliteit in Pingquan County (Hebei). De delegatie werd gedeeltelijke begeleidt door de permanente vertegenwoordiger van de Provincie Oost-Vlaanderen. Bij afronding van hun programma in Pingquan County was er een **gezamenlijke meeting** met de bestuurlijke delegatie van Oost-Vlaanderen bij het Hebei Department of Water Resources. De wetenschappelijke delegatie nam diezelfde dag ook deel aan de **officiële meeting** met de vice gouverneur van Hebei, waarbij gedeputeerde Verhoeve in haar speech ook het project aanhaalde en steun uitsprak.

Meer toelichting hierover kan gelezen worden onder punt III.

- 3) **Op bestuurlijk en administratief niveau met Hebei de projecten die in een initiatiefase zitten opvolgen (aardappelcultivatie, sierteelt, landschapsproject en cleantech).**

3.1) Overleg met Hebei Forestry Department op 17 april 2018

Beknorte historiek: in september 2017 was er een officiële delegatie van Hebei Forestry Department op bezoek in Gent in de context van de Internationale Jaarbeurs Gent. Ze bezochten toen een Oost-Vlaams bedrijf, alsook enkele andere sierteeltbedrijven. Tijdens het bezoek werd er 'letter of intent' getekend met de Provincie Oost-Vlaanderen en een contract met een Oost-Vlaams bedrijf. In grote lijnen voorzag het contract dat het bedrijf in de Provincie Hebei op o.a. de site van de Olympische Winterspelen 2022 (Zhangjiakou) verschillende **boomsoorten mocht aanplanten** vanaf maart 2018 t.e.m. maart 2021. De inhoud van het contract kon echter niet worden aangevat in maart 2018, aangezien het Chinese State Forest Bureau niet de nodige documenten voor import van de plantjes afleverde. Die laatste wil het aantal locaties verminderen, alsook het aantal boomsoorten en het aantal plantjes.

Momenteel wordt er in opdracht van de communistische partij in China een grote landschapscampagne gevoerd. De bedoeling is om het platteland mooi en meer leefbaar te maken, zodat het platteland opnieuw aantrekkelijk kan worden voor de bevolking. Momenteel loopt het platteland immers leeg en gaan jonge mensen massaal hun toekomst zoeken in de grote steden. De overheid hoopt op die manier de kloof tussen de steden en platteland te verkleinen. Daarom vroeg de directeur-generaal van Hebei Forestry Department of Oost-Vlaanderen zijn ervaring en expertise naar Hebei kan overbrengen om hen te helpen met dit project. Er moet echter nog verduidelijkt worden wat men precies zoekt en wat Oost-Vlaanderen in huis heeft om daar eventueel rond samen te werken.

Overleg: op Overleg: op dinsdag 17 april 2018 werd de bestuurlijke delegatie in de ochtend ontvangen door de deputy director-general van het Hebei Department of Forestry. Het departement gaf kort een overzicht van het diverse natuurlandschap in Hebei. Het departement werkt mee aan een geïntegreerde ontwikkeling van de regio Beijing-Tianjin en Hebei, waarbij veel aandacht gaat naar het leefmilieu aspect. Naast het aanplanten van fruitbomen – als landbouwprovincie - lopen er ook verschillende programma's voor het herbebossen van Hebei. Verwezen werd naar de lange samenwerking met de Provincie Oost-Vlaanderen (1999 Hebei Forestry delegatie naar Gent, 2001 letter of intent getekend in Hebei, 2005 prinselijke zending naar China met Forestry deelname op de ambassade in Beijing, 2017 letter of intent en project met een Oost-Vlaams bedrijf).

Wat het bebossingsproject met het Oost-Vlaamse bedrijf betreft gaf men mee dat het dat het State Forest Bureau enkel een vergunning wil afleveren als het project aangepast wordt.

De Oost-Vlaamse delegatie vroeg en kreeg bevestiging dat indien dit pilootproject succesvol zou zijn, uitbreiding naar andere locaties tot de mogelijkheden behoort.

Het departement gaf ook een uiteenzetting over de landschapscampagne, waarbij het graag met Oost-Vlaanderen zou samenwerken. De Oost-Vlaamse delegatie vroeg om meer gedetailleerde info te kunnen ontvangen.

Daarnaast werd ook gepolst naar de aanwezigheid van Hebei op de Beijing Expo 2019 met focus op tuinbouw. Hebei, zal net zoals andere Chinese provincies vertegenwoordigd zijn op de expo.

Afgesproken werd dat verdere opvolging zou gebeuren via dhr. Chi Zhang.

3.2) Overleg met FAO (buitenlandse zaken) Hebei op 17 april 2018

Tijdens het overleg werd kennis gemaakt met de nieuwe deputy director van FAO Hebei en de Europe division. De gastheer gaf een overzicht van de samenwerkingsrelatie met Oost-Vlaanderen en gaf daarbij aan dat de permanente aanwezigheid van Oost-Vlaanderen in Beijing een groot voordeel is voor de samenwerking. Vervolgens werden volgende projecten kort besproken, zijnde: 1) waterkwaliteitsproject; 2) cleantechproject Vlaamse provincies; 3) Beijing Expo 2019; 4) Forestry samenwerking; en 5) Samenwerking met Shijiazhuang Academy of Agricultural and Forestry Sciences.

FAO gaf mee dat de ontwikkeling van Zhangjiakou voor de Winterspelen 2022 ook nadien interessante opportuniteiten kan hebben (bv. verdere ontwikkeling als toeristische bestemming met aandacht voor het milieu).

De Oost-Vlaamse delegatie nodigde FAO nogmaals uit om met een economische delegatie naar Oost-Vlaanderen te komen.

3.3) Officiële meeting met de vice gouverneur van Hebei

Op 17 april 2018 werd de Oost-Vlaamse delegatie ontvangen voor een officiële meeting met de vice gouverneur van Hebei, mevr. Xia Yanjun. Ook de verschillende relevante departementen van Hebei waren op hoog niveau vertegenwoordigd, waaronder de voorzitter van CCPIT Hebei, de deputy director-general van FAO, de deputy director-general van Water Resources Department, de deputy director-general van Forestry Department, de deputy director-general van Commerce Department, de Associate Counsel van de Development and Reform Commission en de deputy burgemeester van de hoofdstad Shijiazhuang. Oost-Vlaanderen nodigde Belgisch ambassadeur in China, dhr. Marc Vinck uit voor deze ontmoeting, alsook de multisectoriële bedrijvenmissie van 'China for Explorer's' en de delegatie van FIT. Mevr. Xia Yanjun gaf voor de delegatieleden die minder vertrouwd zijn met de provincie Hebei een algemeen overzicht. Ze benadrukte het belang van de

samenwerkingsrelatie met de Provincie Oost-Vlaanderen en haar steun voor de projectwerking. Als nieuwe vice gouverneur wil ze zich net als Oost-Vlaanderen verder inzetten voor resultaatgericht werken. Ze verwees ook naar het belang van de Winterspelen 2022 voor Hebei en de relatie tussen OBOR (one belt one road) en de Xiong'an new area, waarvan Baoding (Hebei) deel uitmaakt. Ze verwees ook naar het BFR-forum van april, waar president Xi Jinping de verdere openstelling van de Chinese economie aankondigde. Hebei zit uiteraard op dezelfde lijn en wil zowel BDI aantrekken alsook eigen bedrijven laten investeren in het buitenland. Volgende maand wordt het Xiong'an Forum georganiseerd, Hebei zou de Belgische ambassadeur daarvoor uitnodigen.

Gedeputeerde Verhoeve nam het woord conform de voorbereiding. Ze verwees naar de historiek van de samenwerking, de viering vorig jaar in Gent en de principes die de samenwerking vorm geven. De verschillende lopende projecten tussen beide provincies werden ook aangehaald, alsook de doelstelling om Chinese investeringen aan te trekken. Voor 2018 en de komende jaren werd het cleantech project aangekondigd, waarvoor Oost-Vlaanderen op de steun van Hebei rekent. Ook de meegekomen Vlaamse bedrijven werden één voor één voorgesteld. Hebei en CCPIT Hebei werden uitdrukkelijk bedankt voor de mede-organisatie van het B2B-event de komende dag. Tenslotte werd Hebei opnieuw uitgenodigd om met een bedrijvendelegatie naar Oost-Vlaanderen te komen.

Vervolgens nam de Belgische ambassadeur het woord. Die benadrukte het belang van de samenwerkingsrelatie tussen beide provincies als concrete invulling van de bilaterale relaties tussen België en China.

3.4) Bezoek aan Shijiazhuang Academy of Agricultural and Forestry Sciences op 18 april 2018

Beknopte historiek: tijdens een bezoek van Chi Zhang aan de Academy in het voorjaar van 2018, heeft de directeur-generaal aangegeven dat er misschien kan worden samengewerkt rond aardappelcultivatie, wat perfect aansluit bij PCA. Chi Zhang heeft in januari zowel PCA als PCS bezocht en vervolgens werd teruggekoppeld met de Academy. Er werden twee contactpersonen aangewezen door voor PCA en voor PCS. Die laatste persoon heeft nog een jaar aan de UGent gestudeerd als visiting scholar en werkte toen ook een paar maanden bij PCS. Voorafgaandelijk aan de missie werd er al info uitgewisseld tussen beide partijen. Voor PCA volgt Kurt Cornelissen dit op. Voor PCS zijn Bruno Gobin en Els Pauwels de contactpersonen.

Bezoek: tijdens dit bezoek werd de Oost-Vlaamse delegatie vergezeld door de delegatie van FIT. Een rondleiding werd gegeven in het labo alsook in de serres. Nadien werd er kort

vergaderd. De directeur van de Academy / proeftuinlegde uit dat rododendrons en aardappelcultivatie hun prioriteit zijn. Het centrum ondersteunt boeren om ziektes tegen te gaan alsook om nieuwe aardappelsorten te introduceren. Het centrum wil graag samenwerken 1) rond de introductie van aardappelsorten uit Oost-Vlaanderen; 2) de verwerking van aardappelen; en 3) ziektepreventie. Verwezen werd naar de opnieuw gelegde contacten met PCA (en ook PCS) via dhr. Chi Zhang.

De Oost-Vlaamse delegatie legde uit dat verschillende Oost-Vlaamse bedrijven betrokken kunnen worden bij deze projecten, aangezien zij innovatieve producten kunnen aanleveren voor deze sector.

3.5) Vergadering over cleantech project

Op woensdag 18 april vergaderde de Oost-Vlaamse delegatie op administratief niveau met CCPIT Hebei, de Environmental Association of Hebei en het departement Energy van Reform and Development. Oost-Vlaanderen stelde kort haar ambitie voor om vanaf najaar 2018 in te zetten op de eigen cleantech-expertise in haar activiteiten met China. Die expertise werd even toegelicht via de Cleantech Cluster Regio Gent met enkele praktijkvoorbeelden van realisaties. De methodiek van het cleantech-project werd uitgelegd: 1) premisse voor behoeftenanalyse en promotie van diverse cleantech-expertise en oplossingen; 2) ontvangst van een Chinese delegatie om in Oost-Vlaanderen de cleantech-toepassingen te bezoeken en eventuele bedrijfscontacten; en 3) economische cleantech missie naar Hebei. Benadrukt werd dat dit project reeds aangekondigd werd tijdens het onderhoud de dag er voor met de vice gouverneur van Hebei en dat het de bedoeling is om zowel aan Oost-Vlaamse als aan Hebei zijde te werken met een consortium (overheid, bedrijven, expertise / kennisinstellingen).

De vertegenwoordiger van het Environmental Protection Bureau gaf vervolgens een stand van zaken van cleantech in China. De Oost-Vlaamse delegatie benadrukte niet enkel expertise te bezitten betreffende wind- en zonne-energie (zaken waar Hebei al ver in staat), maar ook oplossingen voor vervuilende industrieën. Afgesproken werd dat Oost-Vlaanderen de grote lijnen van het project op papier zou zetten en overmaken aan Hebei, alsook voorbeelden van het type expertise.

De Associatie bevestigde dat er verschillende bedrijven nood hebben aan cleantech oplossingen, zeker gezien de steeds strenger wordende normering. Hebei moet momenteel volgende uitdagingen aanpakken:

-De koolmijnen – zeer typerend voor Hebei - worden één voor één verplicht gesloten door de overheid. Er wordt overgestapt op gas, maar de verhoogde vraag kan niet worden beantwoord. Andere energiebronnen moeten dus opgestart worden.

- De hoofdindustrie van de provincie is staal, glas, cement en ijzerproductie. De vervuiling van die industrie moet worden aangepakt.
- Het afvalwater van fabrieken moet behandeld worden. Men denkt hier bijvoorbeeld aan mobiele installaties.
- De luchtkwaliteit verbeteren, o.a. door technologieën om partikels uit de lucht te halen.

Er kon geconcludeerd worden dat Hebei momenteel zeer open staat om op het vlak van cleantech samen te werken, gezien de grote uitdagingen waarvoor het staat en de steun om die aan te pakken vanwege de centrale overheid. Belangrijk is dat Oost-Vlaanderen bij het promoten van de eigen expertise best zeer specifieke toepassingen als voorbeeld neemt en niet meteen de meer gekende toepassingen betreffende wind- en zonne-energie.

4) De contacten aanhalen met het Beijing Investment Promotion Bureau en de samenwerking bespreken met oog op het aantrekken van Chinese investeringen naar Oost-Vlaanderen.

In de namiddag van 16 april 2018 had de bestuurlijke delegatie een meeting met het Beijing Investment Promotion Bureau. Een presentatie werd gegeven over de economische situatie van Beijing als investeringslocatie nummer één in China: BBP van 2,8 miljard RMB of 44 miljoen dollar, een groei van 6,7%, 20 000 dollar per capita. Beijing trok in 2017 2430 miljoen dollar buitenlandse investeringen aan. Beijing heeft ook sinds 2017 een nieuw masterplan dat onder meer enkele functies die niet essentieel in Beijing gevestigd moeten zijn verplaatst. Beijing is zich bewust dat ook de leefbaarheid en het milieu in Beijing belangrijke aspecten zijn voor buitenlandse investeerders. Beijing focust op hoogtechnologische ontwikkeling van de economie: artificiële intelligentie, medische zorg, wetenschappelijke dienstverlening (software), financiële sector, reactieve industrie en diensten industrie. Het BFA-forum (Boao forum for Asia annual conference) in Hainan begin april 2018 werd aangehaald, waar president Xi Jinping nogmaals aangegeven heeft dat China zich economisch nog meer zal openstellen. Beijing start in dat kader vanaf mei 2018 met een pilootproject betreffende meer openstelling in de dienstensector. Daarnaast kijkt Beijing ook hoe het business klimaat kan verbeterd worden, bijvoorbeeld de lasten en kosten voor het oprichten van een bedrijf, procedure van gegevensverzameling door de overheid.

Het Bureau wil zowel op het vlak van inkomende als uitgaande investeringen meer samenwerken met België en Oost-Vlaanderen. Naast het aantrekken van BDI wil het Bureau immers ook Chinese bedrijven helpen met investeren in Europa, in België. De Oost-Vlaamse delegatie vroeg dan ook welke benadering het Bureau daarbij hanteert. Het Bureau organiseert hiertoe investeringsdelegaties naar Europa, waarbij één slechts 2 tot 3 dagen aangedaan wordt. De landenkeuze wordt gemaakt o.b.v. de relatie die het land heeft met

Beijing (hoeveel bedrijven investeerden al in Beijing)? Tijdens de missie worden er B2B's georganiseerd, onderzoeksinstellingen en incubatoren bezocht, alsook bedrijfsbezoeken gepland. Uitgaande missies worden vaak ook gekoppeld aan relevante beurzen of conferenties die op een gepaalde sector focussen. Dergelijke commerciële delegaties worden vaak bestuurlijk geleid door de burgemeester van Beijing. Voor 2018 heeft het Bureau volgende voorlopige planning: Denemarken en Ierland in mei, Frankrijk en Portugal in augustus-september en Rusland en Duitsland in december.

De centraal Chinese overheid heeft uitgaande Chinese investeringen in immobiliën verboden. Vandaar dat ook het Bureau tracht om Chinese investeerders meer te begeleiden naar investeringen in technologie.

Afgesproken werd dat dhr. Chi Zhang de vergadering verder zou opvolgen. Het Bureau werd eveneens uitgenodigd om met een investeringsdelegatie naar Oost-Vlaanderen te komen. Uitgelegd werd ook dat Oost-Vlaanderen het Acquisitieplatform Oost-Vlaanderen coördineert en dat investeringsleads die via de permanent vertegenwoordiger van de provincie worden doorgegeven op een goede manier en met de juiste actoren in Oost-Vlaanderen opvolging zullen krijgen. De ambitie van Oost-Vlaanderen om vanaf najaar 2018 meer in te zetten op de eigen cleantech expertise in de relaties met China werd ook kort toegelicht.

5) Een tegenbezoek doen aan de Provincie Shandong om toekomstige samenwerkingsmogelijkheden met hen en de stad Jinan in kaart te brengen.

In augustus 2017 ontving de Provincie Oost-Vlaanderen op administratief niveau de Provincie Shandong, die daarvoor vragende partij. Toen gaf Shandong heel duidelijk aan dat het op een zeer concrete, projectmatige basis wilde samenwerken met Oost-Vlaanderen. Om die vraag verder te kunnen onderzoeken, ondernam de Oost-Vlaamse delegatie tijdens de Chinamissie van april 2018 een kort werkbezoek aan Shandong Province, meer specifiek aan de provinciale hoofdstad Jinan.

De provincie Shandong ligt zuid oostelijk van de Chinese hoofdstad Beijing en heeft een oppervlakte van 157.000 km². Shandong telt 98 miljoen inwoners en heeft daarmee de tweede hoogste bevolkingsgraad en derde grootste consumentenmarkt van China. Het BBP van Shandong groeide in 2015 met 8% tot 6,3 biljard RMB.

5.1) Vergadering met FAO Shandong Province en FAO Jinan City

De Oost-Vlaamse delegatie werd op 19 april 2018 ontvangen op niveau van de deputy director van FAO Shandong, waarvan de director en delegatie eerder zelf ook in Gent ontvangen werden. De Provincie Shandong werd uitgebreid, voornamelijk economisch

voorgesteld. Daarnaast erkende Shandong ook dat het heel wat uitdagingen heeft. Net zoals voor heel China geldt, leidt de industriële mix van in Shandong ook tot problemen van een hoog energieverbruik en vervuiling. Verschillende sectoren hebben ook een te lage productiviteit en opbrengst en hebben moeite om hoger opgelegde standaarden te halen. De centrale overheid wil dat Shandong deze uitdagingen aanpakt en als voorbeeldprovincie kan dienen. Shandong wil evolueren naar een slimme industrie met dito technologieën. Vroeger was de landbouwsector de belangrijkste in Shandong, nu is de dienstensector sterk gegroeid (48% van de economie). De landbouw, inclusief veeteeltsector in Shandong is de grootste in China, ondanks de beperkte oppervlakte van de provincie. Shandong exporteert van alle Chinese provincies de meeste landbouwproducten naar de EU. Kwaliteit en voedselveiligheid zijn voor hen dan ook heel belangrijk. Andere sectoren waarop ingezet wordt zijn: nieuwe IT, high end equipment, marine (3500 km kustlijn), gezondheidszorg, ouderenzorg, nieuwe energie en food processing.

De hoofdstad Jinan moet voor Shandong als voorbeeldstad dienen voor het moderniseren van de traditionele industrie. Shandong wil dan ook graag samenwerken met Oost-Vlaanderen op dit vlak.

De Oost-Vlaamse delegatie stelde vervolgens Oost-Vlaanderen economisch voor (conform voorbereiding), met daarbij vanzelfsprekend aandacht voor de economische actoren en kennisinstellingen. Ook de bestaande samenwerkingsrelatie met China, de provincie Hebei in het bijzonder en de verzustering tussen Gent en Weihai (Shandong), en het ChinaPlatform Oost-Vlaanderen werden aangehaald. Verwezen werd ook naar de samenwerkingsrelatie met VCKK, die de week daarvoor ook nog in Shandong vertegenwoordigd was via mevr. Gwenn Sonck en al verschillende samenwerkingsvormen heeft lopen in de provincie Shandong (met de CCPIT's). Aansluitend werden de cleantech-ambities van de provincie in relatie tot de China-activiteiten uiteengezet (zie ook punt 3.5). Oost-Vlaanderen zou dus ook een goede samenwerkingspartner kunnen zijn op het vlak van cleantech voor Shandong. Shandong bevestigde dat het, zeker sinds het 19^e partijcongres, sterk inzet op nieuwe en propere energiebronnen en het aanpakken van de vervuiling. Dit ook op het vlak van waterkwaliteit. Samenwerking met Oost-Vlaanderen en met cleantech bedrijven zou dan ook zeer goed passen. Ook werd, net zoals in de Provincie Hebei, verwezen naar de 'beauty village' campagne, die door de centrale overheid wordt gesteund.

Tot slot werd de Oost-Vlaamse delegatie uitgenodigd om ook eens de landbouwbeurs in Weifang te bezoeken in april en die in Oost-Jinan voor animal husbandry (grootste van China) in oktober.

5.2) Vergadering met de deputy mayor van Jinan City, bezoek aan innovation zone en bedrijfsbezoeken

De Oost-Vlaamse delegatie werd op bestuurlijk niveau ontvangen door de deputy mayor van Jinan City, dhr. Li Zijun, op 19 april 2019. Ook de vice secretaris-generaal van de stad, dhr. Yang Yongbin, en de directeur van FAO Jian, mevr. Liu Yanqiu waren daarbij aanwezig.

Jinan is de hoofdstad van de provincie Shandong en heeft een oppervlakte van 3257 km². Jinan telt 8 miljoen inwoners en ligt zuid oostelijk van Beijing, 1u20min met de hoge snelheidstrein. Het BBP van Jinan was 652,12 miljard RMB in 2015.

De deputy mayor gaf een historisch, cultureel en economisch overzicht van Jinan. Daarbij benadrukte hij de natuurlijke rijkdom en grondstoffen van de stad, de goede ligging en uitgebouwde infrastructuur (230 steden zijn bereikbaar met hoge snelheidstreinen, internationale luchthaven, nieuwe cargolijn naar Brussel met ALS), de aanwezigheid van een hoog aantal R&D centra, medische voorzieningen en financiële dienstverlening. Deze ondersteunen de sterke economische groei- en ontwikkeling van Jinan. Ook de industriële sectoren ontwikkelen snel en daarbij wordt ook nadruk gelegd op nieuwe industrieën, zoals big data, nieuwe IT, high end equipment, biopharma, nieuwe materialen,... Veel internationale bedrijven vestigen zich ook in Jinan, zoals IBM, Inspur, ... Ook op de autoassemblage wordt er ingezet (Geely heeft een onderzoeksvestiging in de Jinan Innovation zone). Jinan streeft er naar een economisch-logistiek- en financieel centrum te zijn. De centrale overheid heeft de Jinan-zone ook aangeduid als prioritaire zone om de conversie te maken naar duurzame energie.

De export van België naar Jinan is niet groot, 387 miljoen RMB, maar groeit wel met 8,1%. Sinds 2012 investeert het Belgische Esco Couplings in Jinan, wereldspeler van koppelingen voor hoge snelheidstreinen en metro's. De markt voor deze toestellen boomt over heel China en uiteraard ook in Jinan, die gestart is met de bouw van een metronetwerk. De overheid van Jinan steunt dan ook ten volle de uitbreidingsplannen van Esco Couplings in Jinan. De Oost-Vlaamse delegatie bevestigde dat het dit bedrijf bezocht had die dag en dat die inderdaad investeringsplannen had aangegeven.

Gedeputeerde Verhoeve stelde vervolgens de Provincie Oost-Vlaanderen voor, inclusief de cleantech-ambities binnen de China-activiteiten, conform de voorbereiding. De deputy mayor reageerde dat Jinan door de snelle economische ontwikkeling te kampen heeft met serieuze uitdagingen. De stad heeft al veel geïnvesteerd om de milieuproblematiek aan te pakken, dit loont en men wil dan ook daarop verder inzetten. De centrale overheid steunt dit ook sterk.

Afgesproken werd dat Oost-Vlaanderen meer info zou overmaken voor een eventuele samenwerking rond cleantech.

5.3) Bedrijfsbezoek Esco Couplings in Jinan

Op 19 april 2018 bracht de Oost-Vlaamse delegatie een bezoek aan Esco Couplings Ltd. Het Vlaamse bedrijf Esco (Diegem) investeert met Esco Couplings Ltd al sinds 2012 in Jinan. Als wereldspeler op het vlak van trein- en metrokoppelingen is de Chinese markt met gigantische investeringen in infrastructuur en mobiliteit dan ook een zeer goede locatie om dicht bij de afzetmarkt te produceren / assembleren. De Oost-Vlaamse delegatie kreeg een rondleiding- en presentatie door de managing director van de plant, dhr. Chi Xiang Nong. Het bedrijf telt vandaag 31 werknemers en heeft een omzet van 61 miljoen RMB. Tijdens de rondleiding werd de productielijn, een kopie van die in België, getoond. Verschillende onderdelen worden ingevoerd uit de Belgische vestiging, alsook uit een vestiging in India en in China geassembleerd. Dit hoofdzakelijk voor de groeiende Chinese markt, maar ook voor andere nabij gelegen markten.

6) Afstemmen met andere Belgische overheidsniveaus in China, meer specifiek de Belgische ambassade en de economische vertegenwoordiging van Vlaanderen (FIT) in Beijing.

Op maandag 16 april 2018 had de Oost-Vlaamse delegatie een onderhoud met de Belgische ambassadeur in China, dhr. Marc Vinck. De ambassadeur kwam op post in september 2017 en voorafgaandelijk nodigde de Provincie Oost-Vlaanderen hem uit samen met het ChinaPlatform Oost-Vlaanderen. Nadien waren er frequent contacten tussen het team van de ambassade en de dienst Economie, Europese en Internationale samenwerking en de vertegenwoordiger van de Provincie en de UGent in China. De China-activiteiten van de Provincie zijn dan ook niet nieuw voor de ambassadeur. Sinds zijn aanstelling worden deze activiteiten duidelijk opgevolgd door de ambassade, die hun toegevoegde waarde erkent alsook indien nodig steun aanbiedt.

Het gesprek verliep conform de voorbereiding van de provincie: het programma van de missie werd overlopen, zowel het gedeelte 'China for Explorers' alsook het bestuurlijke- en wetenschappelijke luik. Ook de lopende projecten werden toegelicht.

De ambassadeur gaf mee dat de FOD Buitenlandse zaken voor verschillende landen een rondetafel wenst te organiseren, waarbij het de provincies ook wil betrekken. Zeker wat China betreft heeft ambassadeur Vinck dit positief geadviseerd naar de FOD toe, aangezien hij op het terrein heel duidelijk vaststelt dat de provincies de bilaterale samenwerking tussen België en China op een concrete manier invullen.

Voor de Beijing Expo 2019 m.b.t. tuinbouw gaf de ambassadeur mee dat er ook samen met de zusterprovincie iets kan georganiseerd worden tijdens de provinciale uitwisselingsdagen.

II. Programma en resultaten van de economisch delegatie

Bovenvermelde doelstelling was de hoofdpdracht van de missie naar China in april 2018. In de deputatie zitting van 24 november 2017 (nota nr. 1705772) werd akkoord gegaan om in het kader van de samenwerking van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen met China, de provincie Hebei in het bijzonder, samen te werken met FIT en Unizo Internationaal voor een 'China for Explorers missie' (CN4E) in voorjaar 2018.

De bedrijvenmissie naar China van 14 tot 21 april 2018 beoogde om over alle sectoren heen KMO's aan te trekken die hun eerste stappen willen zetten op de Chinese markt. De missie zelf is dan ook onderdeel van een ruimer begeleidingstraject voor de beoogde Vlaamse bedrijven met een kick off in november 2017, een workshop in maart 2018, de missie zelf in april 2018 en een nazorgtraject in september 2018. Bij deze missie werd ook Unizo Internationaal betrokken, als structurele partner van FIT, voor het kick off event en de medewerving van bedrijven.

Na een screening door FIT werden 9 bedrijven overgehouden voor deelname. Sommige bedrijven die afhaakten pasten niet binnen het profiel van een beginner in China of stonden nog niet ver genoeg om zaken te doen op de Chinese markt. Het bedrijvenprogramma startend op 17 april in de namiddag tot en met 18 april in Shijiazhuang (Hebei) werd volledig door de Provincie Oost-Vlaanderen i.s.m. de Provincie Hebei georganiseerd. Oost-Vlaanderen werd hiervoor gevraagd door FIT gezien de jarenlange samenwerking met de provincie Hebei en de opgebouwde geografische expertise en netwerk.

China for Explorer's traject:

1. Kick off meeting: 28 november 2017 in Gent, met vertegenwoordiging van de Provincie Oost-Vlaanderen.
2. Workshop: 6 maart 2018, met presentatie door de Provincie Oost-Vlaanderen van haar internationaal China beleid en de zending naar Shijiazhuang.
3. Groepszakenreis: 14-21 april 2018 – organisatie FIT (Beijing, Guangzhou) en Provincie Oost-Vlaanderen (Shijiazhuang).
4. Nazorgsessie: september 2018 (exacte datum nog te bepalen)

In de namiddag van dinsdag 17 april reisde de bedrijvendelegatie af naar Shijiazhuang, waar zij vervolgens deelnamen aan de officiële werkmeeting van de Provincie Oost-Vlaanderen met de vice gouverneur van de Provincie Hebei en vervolgens ook aan het officiële banket. De bedrijven werden tijdens de meeting allen individueel voorgesteld. Voor Vlaamse bedrijven betekent dit een bijkomende troef wanneer ze dit kunnen meedelen aan hun potentiële Chinese klanten.

Het diner was ook het moment waarop de bedrijven voorgesteld werden aan CCPIT Hebei, die samen met Oost-Vlaanderen het B2B event van de volgende dag organiseerde. De bedrijven kregen ook dan de definitieve informatie over de bedrijven die ze zouden ontmoeten.

Op woensdag 18 april ging van 9u tot 11u het B2B event door. De Vlaamse bedrijven hadden daarbij de kans om 2 of meerdere Chinese bedrijven te ontmoeten. Nadien van 11u30 tot 13u30 vond er een lunch seminarie 'Hebei-East Flanders' plaats, waarbij CCPIT Hebei ook kort een economisch overzicht van Hebei gaf. De Vlaamse bedrijven hadden daarbij de kans om verder te netwerken met de Chinese bedrijven en indien gewenst in de middag een bedrijfsbezoek te doen bij deze nieuwe contacten.

Over het algemeen waren de reacties van de bedrijven positief tot zeer positief over de contacten die zij hadden met de bedrijven waaraan zij gelinkt werden. Enkele bedrijven gaven nadien mee dat ze met hun contact een contract zouden tekenen om hun product op de markt te brengen in de Provincie Hebei. Andere bedrijven zouden hun contacten zeker verder opvolgen.

Ook de reactie van de delegatie van FIT was unaniem zeer positief over zowel de aangeboden B2B's en de tevredenheid bij de bedrijven, alsook over het potentieel van de Provincie Hebei voor Vlaamse bedrijven. Hebei heeft duidelijk in de laatste jaren grote stappen gezet, waardoor het aantrekkelijker wordt als markt voor buitenlandse bedrijven. Ook het verband tussen de structurele lange termijn relatie tussen beide provincies en de bereikte resultaten werd door hen erkend.

Voor de B2B's werkte de dienst Economie, Europese en Internationale samenwerking hoofdzakelijk samen met CCPIT Hebei. Die laatste bewees duidelijk in staat te zijn om goede bedrijven te kunnen selecteren, alsook wat betreft het organiseren van het event.

III. Programma en resultaten van de wetenschappelijke delegatie m.b.t. waterkwaliteit

Beknopte historiek: Na een consultatieronde in zomer 2016 door de permanente vertegenwoordiger van Oost-Vlaanderen in China bij verschillende provinciale departementen van Hebei kwamen vooral de behoeften van het Department of Water Resources naar voor, alsook een mogelijke match met PCM. Via de dienst Economie en Internationale samenwerking werd een contact gelegd tussen PCM en het departement en werd veelvuldig gecommuniceerd op expertniveau. Om het potentieel van een mogelijke samenwerking te onderzoeken nam een expert van PCM, dhr. Pieter Boes, deel aan de technische missie naar China van Oost-Vlaanderen in april 2017, waarbij kennis werd gemaakt met de Chinese expert en het betrokken departement. Er werden ook enkele terreinbezoeken ondernomen om een juiste inschatting te maken van de problematiek. Op 19 april 2017 was er ook een ontmoeting tussen gedeputeerde Versnick en de directeur-

generaal van het departement, waarbij het Oost-Vlaamse bestuursniveau het belang van dit project onderstreepte / steun uitsprak.

In september 2017 ontvingen de Provincie en PCM een waterdelegatie uit Hebei, waardoor een projectidee verder kon rijpen.

Ondertussen heeft Hebei een exacte locatie voor het project aangeduid, namelijk in Pingquan County (Hebei). In tussentijd is ook de UGent aan boord van het project gestapt, m.n. professor Diederik Rousseau. De titel van het projectvoorstel luidt momenteel: **'cooperation about wastewater treatment using constructed wetlands'**.

In eerste instantie betreft dit een samenwerking tussen overheden (consultancy) en wetenschappers. Bij goede samenwerking kan bekeken worden of potentiële Oost-Vlaamse economische actoren betrokken kunnen worden.

Dankzij gelobby van de dienst Internationale samenwerking / vertegenwoordiger in China van de Provincie Oost-Vlaanderen heeft één van de Chinese partners reeds de financiële kosten verbonden aan de dienstverplaatsing van prof. Rousseau voor zijn rekening genomen.

April 2018: van 11 t.e.m. 17 april organiseerde de Provincie Oost-Vlaanderen ook een wetenschappelijk programma voor de delegatie van PCM (dhr. Pieter Boets) en de UGent (dhr. Diederik Rousseau) ter ondersteuning van het project m.b.t. waterkwaliteit in Pingquan County (Hebei). De delegatie werd gedeeltelijke begeleidt door de permanent vertegenwoordiger van de Provincie Oost-Vlaanderen. Bij afronding van hun programma in Pingquan County was er een gezamenlijke meeting met de bestuurlijke delegatie van Oost-Vlaanderen bij het Hebei Department of Water Resources. De Oost-Vlaamse delegatie werd ontvangen op niveau van de deputy director-general, dhr. Gao Runqing. Hiermee sprak Oost-Vlaanderen nogmaals op bestuurlijk niveau steun uit voor het project. De gastheer gaf eerst een overzicht van de watersituatie in Hebei. Verwezen werd naar de beperkte watervoorraad, waardoor een tekort een reëel risico is voor de verdere ontwikkeling van Hebei. Zowel voor het aanpakken van dit tekort, alsook om de ecologische problematiek aan te pakken krijgt Hebei steun van de centrale overheid. Meer specifiek om water te zuiveren, te hergebruiken, aan te voeren alsook om regen- en zeewater te gebruiken. Het waterkwaliteitsproject met Oost-Vlaanderen (PCM en UGent) kadert dan ook in die context.

Tijdens de meeting presenteerde de Oost-Vlaamse wetenschappelijke delegatie de bevindingen van het veldbezoek en de verder te volgen stappen. Tijdens het veldbezoek in Pingquan County werd de school, waarvan het afvalwater onderwerp is van het project, bezocht. Er werd nagegaan wat er momenteel al met het afvalwater wordt gedaan en onderzocht welke ingrepen noodzakelijk zijn om de richtlijnen te halen. Het verzamelen van dergelijke informatie was cruciaal op het projectontwerp te kunnen opmaken. Er werd dan ook geconcludeerd dat de huidige installatie onvoldoende was. De experts stellen voor om

te werken met aangelegde 'aerated wetlands'. Vraag is of die op de site van de school ofwel naast de rivier moeten worden aangelegd. De experts zullen hun inhoudelijk voorstel verder op punt stellen en voorleggen aan Hebei Water Resources. Bijkomend werd ook feedback gegeven over de lessen die zij gaven aan de Hebei University. Dit was een positieve ervaring en UGent zal alvast bekijken of er in de toekomst verder kan worden gewerkt via een samenwerkingsakkoord. Tot slot werd ook even het bezoek van de Hebei Waterdelegatie naar Gent in juni 2018 aangehaald en het programma dat zou worden uitgewerkt. In dat programma zouden de Oost-Vlaamse experts graag een waterexpert van Hebei aan bod laten komen.

De deputy director-general bevestigde in de toekomst de opgestarte samenwerking te zullen bestendigen.

De wetenschappelijke delegatie nam diezelfde dag ook deel aan de officiële meeting met de vice gouverneur van Hebei, waarbij gedeputeerde Verhoeve in haar speech ook het project aanhaalde en steun uitsprak.